

• Філателія

В Україні малюю пейзажі, бо страшенно люблю цю землю. Я в жодній країні не намалював пейзажу — ні австралійського, ні американського, ні голландського.

Іван МАРЧУК

ПОШТОВИЙ ВІСНИК
• П'ЯТНИЦЯ, 13 ТРАВНЯ 2016 РОКУ

5

№20 (793)

Безмежність художника вчора, сьогодні, завжди

Коли йдеться про творчість українського художника Івана Марчука, чи то анонси виставок, коментарі, чи інтерв'ю з ним, обов'язково згадується про те, що його ім'я входить у сотню геніїв сучасності. Список видатних персоналій, чиї життєві й духовні досягнення вплинули на систему світового світогляду, чиї імена отримали народне визнання, а інтелектуальні досягнення мають велике значення для розвитку науки та культури, був складений консалтинговою компанією Creators Synectics і опублікований британською газетою Daily Telegraph восени 2007 р.

У Топ-100 геніїв сучасності увійшли переважно англійські й американські відомі економісти, історики, письменники, актори, музиканти і тільки три художники. Це — найбільш високооплачуваний і провокаційний британський художник Деміан Херст, відомий американський карикатурист, ілюстратор численних коміксів Роберт Крамб і український живописець Іван Марчук. До речі, він — єдиний представник України в цьому списку.

Іван Марчук народився 12 травня 1936 р. в с. Москалівка (нині Тернопільська область). У 1965 р. закінчив Львівський державний інститут прикладного мистецтва. Його перша офіційна виставка відбулася в 1979 р. у Москві. Незважаючи на безсумнівний успіх творчості, Марчук тільки в 1988 р. був прийнятий до Спілки художників УРСР. На той момент на теренах СРСР відбулося вже п'ятнадцять виставок його робіт. Всього на рахунок художника понад ста персональних виставок.

У 1988 р. лідер мистецького українського андеграунду емігрує до Австралії, потім до Канади та США, де його творчість здобуває широке визнання. У 1989 р., з огляду на міжнародну популярність, яку здобув Іван Марчук, Спілка художників СРСР приймає його у свої лави. У 1997-му йому присуджують державну премію України ім. Т. Шевченка за цикл картин «Шевченкіана», «Голос моєї душі», а в 2002-му — звання народного художника України.

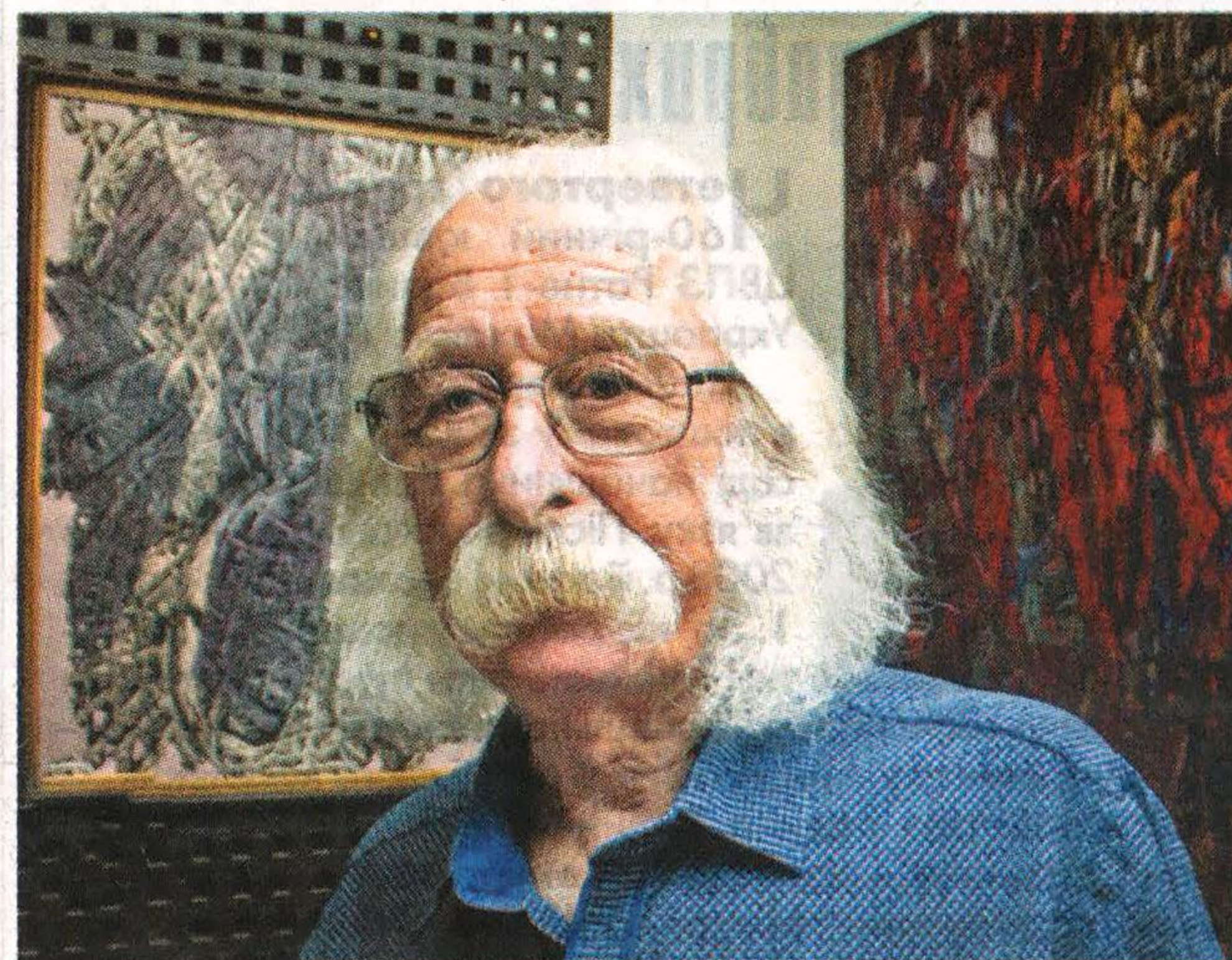
У 2001 р. Іван Марчук переїжджає на постійне місце проживання в Україну, де в Києві організовує власний музей. У 2006 р. Міжнародна академія сучасного мистецтва в Римі прийняла його до лав «Золотої гільдії»

та обрала почесним членом наукової ради академії. Це перший випадок визнання українського художника установою такого високого рівня.

«Майже півстоліття творчість Івана Марчука розбурхує свідомість глядачів, навіть дилетантів перетворює в шанувальників мистецтва, а мистецтвознавців — у мовчазних спостерігачів. Оригінальний спосіб мислення, неповторна манера письма, технічна та композиційна досконалість робіт, нарешті, стилістична різноплановість підходів і масштабність колекції викликають подив і захоплення», — характеризує творчість художника мистецтвознавець Тамара Стрипко.

Іван Марчук окреслив свою творчість окремими циклами від гіперреалізму до абстрактного сюрреалізму: «Голос моєї Душі», «Цвітіння», «Пейзаж», «Портрет», «Кольорові прелюдії», «Нові експресії», «Біла планета 1», «Біла планета 2», «Идуть мрії з берегів», «Погляд у Безмежність». Твори кожного періоду вирізняються особливим стилем і художньою манерою. Художник володіє унікальною технікою живопису, він уперше у світі застосував особливий спосіб нанесення фарби на полотно — «пльонтанізм» (від слова «пласти») — у вигляді найтонших «ниткових» штрихів.

Саме живописна робота «Скажи мені правду» (1994) з циклу «Голос моєї Душі» прикрашає марку Укрпошти, присвячену вісімдесятирічному ювілею художника. «Голос моєї Душі» лунав з далекого 1965 р. Він був першим і найдовшим творчим циклом, своєрідною домінантою. А вже у «Голосі моєї Душі» відбилися спогади дитинства,

затишок батьківської оселі, пробудження голосу предків і духу землі. Символізуючи плинність часу, цей цикл «створив» психологічний портрет художника, який перебував у процесі безупинного становлення.

На художньому немаркованому конверті «Перший день» зображені фото Івана Марчука і фрагмент картини із циклу «Погляд у Безмежність» (2013). Твори цього циклу виходять за межі часових і просторових вимірів. Мистецтвознавці вважають, що Марчук фактично відкриває нову сторінку у світовому мистецтві — абстрактну мультиверсійність.

Нині творча спадщина майстра — це близько п'яти тисяч робіт, які зберігаються в музейних, галерейних і приватних зібраннях України, Німеччини, США, Австралії та інших країн. Шанувальники його творчості можуть побачити більшість з них хіба що у каталогах. Одна з останніх масштабних публікацій, присвячених митцю, є надрукований у 2014 р. альбом творів із символічною назвою «Іван Марчук: вчора, сьогодні... завжди». Візуальній періодизації його творчості передує чудова передмова Тамари Стрипко, рядками з якої завершимо розповідь про «ідеолога європейського експресіонізму і гіперреалізму, патріарха українського авангарду і модерного монументалізму, новатора-сюрреаліста». Так, це все про нього — українського живописця Івана Марчука. ■

Тетяна НІКОЛАЄВА